BÉATRICE LIBERT

Le bonheur inconsolé

Fericirea nemîngîiată

LiterNet.ro

PONTIS

Le bonheur inconsolé / Fericirea nemîngîiată

Béatrice Libert

Texte / Text : © 1997 Béatrice Libert, *Le bonheur inconsolé*, Amay, L'Arbre à Paroles, 55 p. *in* 8°,
dépôt légal : 1997 / 2292/07.
Prix Amélie Murat / Premiul Amélie Murat (1997)

Traduction du français et postface / Traducerea din limba franceză şi postfaţa : © 2005 Luiza Palanciuc

Rédacteur et éditeur format .pdf Acrobat Reader / Redactor şi editor format .pdf Acrobat Reader : Luiza Palanciuc
Illustration de la couverture / Ilustraţia de pe copertă : Egon Schiele (1890-1918), *Death and the Maiden* (1915/16),
Oil on canvas, 150 x 180 cm, Österreichische Galerie, Vienna.

© 2005 Éditions LiterNet pour la version .pdf Acrobat Reader / Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader
Collection PONTIS / Colecţia PONTIS

Tous droits réservés.
Le téléchargement libre, à titre personnel, de ce livre, dans ce format, est permis. La distribution gratuite du livre par l'intermédiaire d'autres sites, la modification ou la commercialisation de cette version sans l'accord préalable, par écrit, des Éditions LiterNet sont interdites et seront punies conformément à la loi sur les droits d'auteurs et les droits connexes, en vigueur.

Toate drepturile rezervate.
Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărţii prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sînt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN : 973-8475-97-X
Éditions LiterNet / Editura LiterNet
http://editura.liternet.ro
office@liternet.ro

LiterNet.ro

SOMMAIRE

LE BONHEUR INCONSOLÉ

Quel mot te manque 7
Que sais-tu de ce poème qui vient 8
Écrire au plus près de l'humain 9
On borde un poème 10
Mon âme rétrécit 11
Une pierre a glissé 12
Quelle phrase immobile 13
Quand j'entrerai dans le dernier poème 14
Il y a 15
Nous mourons de ne rien voir 16
De l'obscurité 17
J'habite un feu 18
La nuit fond dans la bouche 19
Le soir tombe sur nos mains 20
Et tout s'est délité 21
Quelle chose m'atteint 22
La plaie au flanc de l'arbre 23
Donner sa soif au sable 24
Le désert chemine en toi 25
Un ciel s'abîme 26
Le gris chez nous 27
Il n'est pas de fenêtre 28

CUPRINS

FERICIREA NEMÎNGÎIATĂ

Ce cuvînt îţi lipseşte 7
Ce ştii despre poemul acesta ce vine 8
A scrie cît mai aproape de omenesc 9
Înveleşti un poem 10
Sufletul meu se chirceşte 11
O piatră s-a rostogolit 12
Ce frază neclintită 13
Cînd voi intra în cel de pe urmă poem 14
Îngustă, o uşă 15
Ne stingem 16
De la întunecime 17
Locuiesc într-un foc 18
În gură noaptea se topeşte 19
Seara ne cade peste mîini 20
Şi totul s-a destrămat 21
Ce lucru mă atinge 22
Rana din pieptul copacului 23
Să-i dăruieşti nisipului însetarea 24
Pustiul îşi face drum în tine 25
Un cer se prăbuşeşte 26
La noi cenuşiul 27
Nu este fereastră 28

LiterNet.ro

Une maison rêve 29
Lait de brume 30
Nuit sur nœuds 31
Le jour entrait en dissidence 32
Traversée par le sel 33
Elle parle 34
Elle prend acte 35
Une herbe pousse entre deux silences 36
Qui reste derrière soi 37
La route oblique sans nous 38
Il y a quelqu'un dans la forêt 39
Avouer son visage 40
Lande bleue 41
J'écoute le même oiseau 42
Ils voulaient sortir de la caverne 43
La pluie n'arrive pas à laver ton visage 44
Le bonheur lèche ses plaies 45
Te souviens-tu 46
Un soir, nous glisserons 47
Danse 48
L'arc du désir 49
Le soir dévêt le corps des femmes 50
Si elle touche du front 51
La beauté s'avança 52
Comme une flamme 53
POSTFACE de Luiza Palanciuc 54
Dans le creux de la paume, le bonheur tremblant
Collection PONTIS 58

O casă ce visează 29
Lapte de brumă 30
Noapte pe noduri 31
Ziua intra în disidenţă 32
De sarea nopţii traversată 33
Ea îi vorbeşte cuţitului 34
Îşi dă seama 35
Un fir de iarbă creşte între două tăceri 36
Cine-ţi rămîne în urmă 37
Drum pieziş fără noi 38
Cineva în pădure 39
Să îţi destăinui chipul 40
Stepă albăstruie 41
Ascult aceeaşi pasăre 42
Din peşteră vroiau să iasă 43
Ploaia nu ajunge să-ţi spele chipul 44
Fericirea îşi linge rănile 45
Îţi aduci aminte 46
Într-o seară, vom luneca 47
Prin vag şi pecetluit 48
Arcul dorinţei 49
Seara dezvăluie trupul femeilor 50
Dacă atinge cu fruntea 51
La ochi legată 52
Asemeni unei flăcări 53
POSTFAŢA de Luiza Palanciuc 54
În căuşul palmei, fericirea tremurînd
Colecţia PONTIS 58

LiterNet.ro

LE BONHEUR INCONSOLÉ

FERICIREA NEMÎNGÎIATĂ

LiterNet.ro

Éclaire ce que tu aimes
sans toucher à son ombre

Christian Bobin,
Éloge du rien

Luminează ceea ce iubeşti
fără ca umbra să-i atingi

Christian Bobin,
Laudă nimicului

LiterNet.ro

Quel mot te manque à la jointure du soir ?
Celui où prendre appui ?
Où perdre nuit ?
Un creux sommeille en toi longeant la parole filoute…
N'as-tu rien oublié ou perdu dans le jour ?
As-tu éteint le gaz ? Nourri la chatte ?
Arrosé le yucca ?
As-tu prononcé les mots qu'il fallait ?
Alors quel est celui qui te manque
à la jointure de ce soir et dont tu ne sais rien ?
Tu as beau insister,
attendre avec la patience de l'herbe.
Il ne vient pas. Il faudra dormir sans. Tu le devines.
Quelque chose te dit même que ce ne sera pas facile.
Que tu auras plus froid.

Ce cuvînt îţi lipseşte la încheietura serii ?
Cel unde să te sprijini, oare ?
Unde noaptea s-o pierzi ?
Un căuş doarme în tine urmînd vorba piezişă…
Nu ai uitat ori risipit ceva de-a lungul zilei ?
Ai stins gazul ? Ai dat pisicii de mîncare ?
Apă la yucca ?
Rostit-ai cuvintele ce trebuia ?
Atunci care să fie cel ce-ţi lipseşte
la încheietura serii acesteia şi despre care nimic nu ştii ?
Degeaba cauţi,
aştepţi cuminte, asemeni firului de iarbă.
Nu vine. Va trebui să dormi fără el. Îl ghiceşti.
Ceva îţi spune chiar că nu va fi uşor.
Că şi mai frig ţi se va face.

LiterNet.ro

Que sais-tu de ce poème qui vient,
révélé à lui-même en une ascèse douce ?

De ce que tait notre origine,
calme avant l'aube,
gerçure avant l'écrit ?

Jette donc ta soif
et sois plus légère que l'attente,
plus vide que le bol ébréché.

Ce ştii despre poemul acesta ce vine,
singur ieşindu-şi la iveală într-o netulburată sihăstrie ?

Despre ceea ce tăinuieşte facerea noastră,
liniştită, la răsărit de zi,
rană înainte să scrii ?

La o parte lasă-ţi setea
şi mai lină fii decît aşteptarea,
mai goală decît blidul ciobit.

LiterNet.ro

Écrire au plus près des mots
Francis Chenot

Écrire au plus près de l'humain
Fer de lance jeté contre l'oubli
Eau sacrificielle et feu d'offrande
Lame bleue du poème à glisser sous la peau

A scrie cît mai aproape de cuvinte
Francis Chenot

A scrie cît mai aproape de omenesc
Vîrf de lance aruncat înspre uitare
Apă de jertfă şi foc drept ofrandă
Tăiş albastru al poemului, pe sub piele de strecurat

LiterNet.ro

On borde un poème comme on borde un enfant. Après lui avoir embrassé le front, raconté une histoire. Après avoir constaté que la nuit vient. Irréparable. En avoir pressenti l'aube, rappelé le parfum, puis l'on s'en va sans se quitter, riches et légers d'un bonheur intouché.

Înveleşti un poem aşa cum înveleşti un copil. După ce l-ai sărutat pe frunte, i-ai spus o poveste. După ce ai văzut că vine noaptea. Negreşit. După ce ai adulmecat răsăritul, redeşteptat mireasma; apoi pleci fără a te pierde, îmbogăţit şi uşurat de o fericire neprihănită.

LiterNet.ro

Mon âme rétrécit un peu chaque matin.

Qu’y mettre à la place ?

Rien n’y tient : la greffe est illusoire.

Corps stigmatisé,
traversé de vent, de grain, d’outrage,
en appui sur le vide, aimanté par l’oubli.

Sufletul meu se chirceşte cîte puţin în fiecare dimineaţă.

Ce să pun, oare, în loc ?

Nimic nu stă : grefa este înşelătoare.

Trup schingiuit,
de vînt pătruns, de sămînţă, de ocară,
în gol sprijinit, atîrnat de uitare.

LiterNet.ro

Une pierre a glissé.
Tous les mots se sont tus.
Abandon de l’esprit,
de la main qui le fouille
et de l’âme noircie
au charbon des chagrins.
On frappe. Et c’est encore hier.

O piatră s-a rostogolit.
Toate cuvintele au amuţit.
Părăsire a spiritului,
a mîinii ce îl caută
şi a sufletului cernit
de al durerilor tăciune.
Bate cineva. Şi încă este ieri.

LiterNet.ro

Quelle phrase immobile
glace l'eau profonde ?

Le silence habite la neige

Son poids encombre-t-il les mots
à l'entrée de la gorge ?

Gomme-t-il la pesanteur des villes,
des forteresses érigées en nous ?

Ce frază neclintită
îngheaţă adînca apă ?

Tăcerea locuieşte în zăpadă

Povara ei să fie cea care cuvintele le strînge
în gîtlej ?

Şterge, oare, apăsarea oraşelor,
a fortăreţelor în noi zidite ?

LiterNet.ro

Quand j’entrerai dans le dernier poème,
que ce soit à bas bruits de gorge humaine.
La main sur le vide comblé
retiendra ce vert du vent
qui m’aura traversée.
Car je serai légère,
de la racine jusqu’au faîte,
pour éventrer le noir
d’où je rejaillirai.

Cînd voi intra în cel de pe urmă poem,
să fie atunci cu zgomot şoptit din gît de om.
Mîna pe golul încărcat
va opri verdele vîntului
ce mă va fi străbătut.
Căci uşoară fi-voi,
din rădăcină şi pînă-n vîrf,
pentru a pătrunde întunericul
de unde voi ţîşni.

LiterNet.ro

Il y a, fragile, une porte
qui attend l’heure de ton passage.

Il y a, profonde, une plaie
qui s’écarte au moindre coup.

Il y a, interdite, une fenêtre
qui ne s’ouvre qu’à l’aveugle.

Îngustă, o uşă
ce aşteaptă ora trecerii tale.

Adîncă, o rană
ce se întinde la semnul cel mai mic.

Interzisă, o fereastră
ce numai orbului i se deschide.

LiterNet.ro

Nous mourons de ne rien voir
ni la pierre qui se ruine en nos bouches
ni l'eau qui se noie dans son creuset de jour
ni l'insecte qui va tuer le silence

Dans sa jarre un temps de contrebande
fomente la chute des étoiles

Ne stingem căci nimic nu-ntrezărim
nici piatra ce se sparge în ale noastre guri
nici apa ce se îneacă în cupa zilei
nici gîngania ce va împrăştia tăcerea

Într-un urcior un timp al hoţiei
trezeşte căderea stelelor

LiterNet.ro

De l’obscurité
à l’obscur :
ainsi, le rameur.
Nulle fuite,
mais passage
et permanence.

De la întunecime
la întunecat :
întocmai – vîslaşul.
Nu fugă,
ci trecere
şi neclintire.

LiterNet.ro

J’habite un feu où couve l’amer.
Mais le jardin, lui, n’a pas d’âge :
il dure sans vieillir.
Patience et résurrection, enseigne-t-il,
tempe verte penchée sur un livre éteint.
On ne sait quelle heure il est…
Seule, la corbeille du chat
reçoit la visite du temps.

Locuiesc într-un foc de unde amarul stă să iasă.
Grădina, însă, nu are vîrstă :
vieţuieşte fără să îmbătrînească.
Răbdare şi reînviere, povăţuieşte ea,
cu tîmpla verde aplecată peste o carte stinsă.
Nu ştim ce oră este...
Numai culcuşul pisicii
primeşte timpul în vizită.

LiterNet.ro

La nuit fond dans la bouche
Les doigts savourent l’immobile
Les yeux fouillent le dédale

Liturgie de l’en-allé

În gură noaptea se topeşte
Degetele se-nfruptă din nemişcare
Ochii adulmecă prin labirint

Litughia trecerii

LiterNet.ro

Le soir tombe sur nos mains.
Notre âme doucement bleuit.
Qu'avons-nous fait de notre soif ?
Les porteurs d'eau se sont enfuis.
Le noir nous rétrécit.

Seara ne cade peste mîini.
Încetişor, sufletul se învineţeşte.
Ce-am făcut, oare, cu setea noastră ?
Vînzătorii de apă s-au dus.
Ne împuţinează întunericul.

LiterNet.ro

j'ai mal à la peau
R-M V.

Et tout s'est délité
lèpre sur lèpre
terre épelée aux vents des alphabets
peaux pierres paroles
cailloux dans le regard
doigts torsadés
corps sans issue que lui-même

et tout s'est dérobé
l'amour qu'on s'apprêtait à pétrir
l'enfant dont on avait rêvé
les chênes de la mélancolie
corps glabre déserté
en proie à lui-même

douleur d'être soi

mă doare pielea
R-M V.

Şi totul s-a destrămat
stricăciune după stricăciune
pământ jupuit în vînturi de alfabet
piei pietre vorbe
în privire bolovăniş
degete răsucite
trup fără altă ieşire decît el însuşi

şi totul a pierit
dragostea ce tocmai vroiam s-o frămîntăm
pruncul visat
ale melancoliei lanţuri
trupul golaş părăsit
pradă sieşi

durere de a fi tu însuţi

LiterNet.ro

Quelle chose m’atteint
et ne sait rien de moi ?
Cible dans la cible.
Poing dans le poing.
En moi, l’horizon s’est rompu,
la lumière déglinguée,
le cœur strié de bruits.

Ce lucru mă atinge
şi despre mine nimic nu ştie ?
Ţintă în ţintă.
Pumn strîns în pumn.
În adîncul meu orizontul s-a frînt,
lumina s-a împrăştiat
de zgomote inima s-a lovit.

LiterNet.ro

La plaie au flanc de l’arbre.

Par quel bourreau ?

S’y baigne un oiseau
de lune.

Les racines se souviennent encore
jusqu’à la cime.

Ainsi la vie
où le malheur côtoie le jour.

Rana din pieptul copacului.

Cine este călăul ?

În ea se scaldă o pasăre
de lună.

Rădăcinile îşi mai aduc încă aminte
pînă spre vîrfuri.

Asemeni viaţa
cînd întristarea însoţeşte ziua.

LiterNet.ro

Donner sa soif au sable.
Articuler un son vide.

À quel écho vouer sa parole ?

Les mains coupées disent
l'offrande et l'abandon.

Un désert ne cesse de nous hanter.

Să-i dăruieşti nisipului însetarea.
Să scoţi un sunet spart.

Cărui ecou să-ţi dai cuvîntul ?

Retezate, mîinile spun
darul şi uitarea.

Pustiul nu încetează să ne tulbure.

LiterNet.ro

Le désert chemine en toi
Son versant solaire
Son à-pic lunaire
Et tu clignes des yeux
comme l'étoile à son chevet

Pustiul îşi face drum în tine
Versantul dinspre soare
Prăpastia dinspre lună
Iar tu clipeşti din ochi
precum astrul ce-i stă la căpătîi

LiterNet.ro

Un ciel s’abîme au fond de nous

Un if taraude le point de chute

Et l’on s’épuise à le nier

Un cer se prăbuşeşte în adîncurile noastre

Un tisar străpunge punctul căderii

Şi noi ne istovim a-l da uitării

LiterNet.ro

à Francis Tessa

Le gris chez nous est vert à la naissance
Brume cueillie au corps des fleuves
Pelage d'eau primordiale

Il aiguise les toits
Oraison du pays au sommet de ses chants
Clartés faufilées pour le rêve des hommes

lui Francis Tessa

La noi cenuşiul este verde din naştere
Brumă culeasă de pe trupul fluviilor
Înveliş de apă a facerii

Ascute acoperişurile
Bocet de ţară la înălţimile cînturilor
Limpezimi strecurate în visul oamenilor

LiterNet.ro

Il n’est pas de fenêtre qui ne sache où aller,
car elles vont, les fenêtres,
au pas pressé de l’automne,
se jeter dans les étangs noirs
et voyager au fond de cet inconnu
parfois si beau.

Quelques-unes se défenestrent,
avides de lumière.

Les dormantes hésitent et se voilent :
tournées vers l’intérieur,
elles habitent nos âmes et celles de nos chats
tandis que, pieds et poings liés,
les oubliées interjettent l’appel.

Nu este fereastră care să nu ştie încotro să meagă,
căci se duc ferestrele,
în pas grăbit de toamnă,
să se arunce în întunecate mlaştini
să se preumble la capătul acestui neştiut
într-atît de frumos cîteodată.

Unele ferestre sar pe fereastră,
de lumină înfometate.

Altele, aţipite, şovăie, se ascund :
spre înlăuntru întoarse,
în sufletele noastre locuiesc, ale pisicilor,
în vreme ce, legate de mîini şi de picioare,
cele uitate lasă să intre o chemare.

LiterNet.ro

Une maison rêve à l’enfance
dans l’œuf

Quelqu’un passe
effaçant les promesses non tenues

O casă ce visează copilăria
din ou

Cineva trece
ştergînd făgăduinţele deşarte

LiterNet.ro

Lait de brume
délayant l'heure
Il fait froid
à l'intérieur
dans l'absence
des chambres
où l'air n'a
qu'un mot à dire
pour enfanter
les saisons

Lapte de brumă
ce ora o întinde
Se face frig
înlăuntru
în golul
încăperilor
acolo unde aerul nu are
decît o vorbă de spus
pentru a da naştere
anotimpurilor

LiterNet.ro

Nuit sur nœuds.
Bruits beiges.
La parole est aux fenêtres,
aux lampes évanouies,
aux corridors pris à la gorge
par la fenaison des rires.
Ici, bonheur est fait maison,
avec un bleu qui n'appartient
qu'à nos yeux intérieurs.

Noapte pe noduri.
Zgomote cafenii.
Este cuvîntul ferestrelor,
al lămpilor stinse,
al coridoarelor îngustate
de izbucnirea rîsetelor.
Aici, fericirea s-a făcut casă,
într-un albastru ce nu este
decît al ochilor noştri din adîncuri.

LiterNet.ro

Le jour entrait en dissidence

Quelque chose descendait en nous-mêmes
qui tenait de la grâce et du pardon

Se palpaient le nu l'intense l'ultime
Se brassaient nos cœurs vifs

Qui demeurait ?

Lampes gercées par l'immobile
où étiez-vous donc ?

Ziua intra în disidenţă

Ceva se retrăgea în noi
har ori iertare

Cel gol cel puternic cel de pe urmă se atingeau
Vii, inimile noastre tremurau

Cine mai rămînea ?

Unde eraţi voi,
lămpi zgîriate de nemişcare ?

LiterNet.ro

Traversée par le sel de la nuit,
elle marche à la rencontre
du prochain cri,
du dièse qui, un soir, ouvrira les veines
des chagrins empilés, à gauche,
sur l'étagère en chêne,
d'automnes très anciens.

Sa parole est une eau profonde,
une eau pure,
une eau salée par les pleurs
qu'elle n'a pu verser :
bulle où nager brise la douleur.

De sarea nopţii traversată,
spre întîlnirea
strigătului de apoi se duce,
a diezului ce, într-o seară, va tăia venele
amărăciunilor în stînga strînse,
pe raftul de stejar,
venele toamnelor de demult.

Cuvîntul ei este apă adîncă,
apă limpede,
apă sărată de plînsete
pe care nu le-a putut plînge :
bulă în care, înotînd, spargi durerea.

LiterNet.ro

Elle parle à son couteau à sa fourchette à son fouet qui ne bat que l'impatience Elle parle à son bol où pleure un peu de lait Elle parle à la carafe à la nappe à la tache de vin Elle parle à la fenêtre Elle parle au revers de la main à la paume du soir qui oublie de s'éteindre au petit chaud qu'elle a dedans et qui brasille par intermittence sous la laine Elle parle comme on chasse le doigts sur la gâchette Comme un fer rouge sur une chair blanche Elle parle comme on mitraille l'impossible Comme on n'a plus vingt ans Comme on lave à grand renfort d'eau claire Elle parle comme on vertige un clair-obscur Comme on cristallise la durée le mouvement la chute en apnée

Ea îi vorbeşte cuţitului furculiţei biciului care nu bate decît nerăbdarea Îi vorbeşte blidului în care plînge puţin lapte carafei feţei de masă petei de vin ferestrei dosului mîinii căuşului serii ce uită să se închidă căldurii din ea ce freamătă cînd şi cînd pe sub haină Vorbeşte precum se vînează cu degetul pe trăgaci Asemeni unui fier încins pe carne albă Vorbeşte precum este străpunsă neputinţa Ca atunci cînd nu mai ai douăzeci de ani Cum speli cu multă apă limpede Vorbeşte precum învolburezi un clarobscur Cum cerni durata mişcarea căderea în apnee

LiterNet.ro

Elle prend acte. Il y aura nuit pour tout le monde. Baume d'or bleu. Elle s'attable et mange son quartier de lune. Sa faim n'est pas grande, mais sincère. Aussi grignote-t-elle souvent entre les repas, contre tout avis médical. Elle ne compte pas suivre un régime. On sait où cela conduit. Elle préfère marcher seule, contrebandière du hasard et de la nécessité. Elle a la foi qui pique, mais rien de grave assurément : de quoi se sentir vivante. Elle dort bien et rêve davantage même si quelque chose en elle remue tout bas. Une herbe légère a envahi son ventre. Un dos a surgi dans son dos et la pousse. Alors elle va jusqu'à la mer et se couche nue sur le sable mouillé puis repart avec une âme d'argile et des doigts caressants.

Îşi dă seama. Va fi noapte pentru toată lumea. Balsam de aur albăstriu. Se aşează la masă şi mănîncă o bucată de lună. Nu-i este foarte foame, şi totuşi. Aşa ronţăie mereu între mese, împotriva sfatului medicilor. Nu are de gînd să ţină regim. Ştim unde duce acest lucru. Îi place mai curînd să meargă singură, furînd hazardul şi necesitatea. O înţeapă uneori credinţa, dar nimic prea grav desigur : doar atît cît să se simtă trăind. Doarme bine şi visează şi mai bine, chiar cînd ceva tremură adînc în ea. Iarba i-a prins uşor pîntecul. Un spate i-a ţîşnit în spate şi o împinge. Atunci merge pînă la mare şi se întinde goală pe nisipul ud apoi pleacă iarăşi cu suflet de argilă şi degete mîngîietoare.

LiterNet.ro

Une herbe pousse entre deux silences
Elle a prénom de femme
et visage de neige

L'insensée pose des fleurs partout. Sur les tables, les chaises, les balcons, les perrons, les appuis de fenêtres ; sur les lits, les chevets, les bougeoirs et dans les vases ; sur les vestes et les chapeaux, les bottines, les parapluies… L'insensée sème des fleurs comme on dit bonjour aux arbres, aux orties, aux bêtes. Elle en pare aussi son corps : ses yeux sont des pervenches ; sa bouche, un aster rouge ; son sexe, une anémone. Et l'insensée va, nue comme une fleur, toute droite, dans la vallée perdue des hommes.

Un fir de iarbă creşte între două tăceri
Are nume de femeie
şi chip de zăpadă

Nesăbuita aşează pretutindeni flori. Pe mese, pe scaune, pe balcoane, peroane, pe marginea ferestrelor; pe paturi, la capul lor, în opaiţe şi în vaze; pe haine şi pălării, ghete, umbrele... Nesăbuita împarte flori cum dai bineţe copacilor, urzicilor, animalelor. Îşi îmbracă trupul : ochii îi sînt brebenei; gura un aster roşu; sexul, o anemonă. Şi merge nesăbuita, goală asemeni unei flori, dreaptă, în valea pierdută a bărbaţilor.

LiterNet.ro

Qui reste derrière soi quand le chemin bascule ? Quelle voie s'avance dont on ne sait ni l'ombre ni la splendeur ? Le temps souligne un verbe, une phrase, insiste sur un songe qui n'a pas eu lieu. Dont on pourrait renaître. La valise est pesante : on n'a jamais pu se délester. Le corps l'est aussi. Comme il a besoin d'alléger ses os, ses nœuds ! Un ciel nouveau lui ferait la peu neuve. Qui reste derrière soi quand le chemin bascule ?

Cine-ţi rămîne în urmă cînd drumul se clatină ? Ce cale o ia înainte fără să-i ştii nici umbra ori minunăţia ? Timpul subliniază un verb, o frază, stăruie asupra unui vis ce nu a fost visat. Din care ai putea să renaşti. Valiza este grea : nicicînd nu ai ajuns să te descarci. Şi trupul la fel de greu. Şi cît ar vrea să-şi uşureze oasele, încheieturile ! Un cer proaspăt i-ar fi piele nouă. Cine-ţi rămîne în urmă cînd drumul se clatină ?

LiterNet.ro

La route oblique sans nous
qui désertons l'errance
par peur de nous-mêmes

Le vent capsule les jardins
où la lumière s'affaisse
Est-ce moi soudain qui épaule
la nuit vorace ?

Un moteur vrille l'obscurité
Partir ! Exil
Le voyage te ramène à toi-même !

Drum pieziş fără noi
cei ce de pribegie ne lepădăm
înfricoşaţi fiind doar de fiinţa noastră

Vîntul închide grădinile
acolo unde lumina se prăbuşeşte
Să fiu eu, oare, cea care deodată poartă
nesătula noapte ?

Un motor răscoleşte întunericul
Să pleci ! Exil
Călătoria te aduce iarăşi înapoi spre tine !

LiterNet.ro

à Hélène Dorion

Il y a quelqu'un dans la forêt
qui n'en finit pas
de se démembrer
ni de se remembrer
depuis tant de neiges passées
de fureurs et de murmures

quelqu'un qui passe d'un arbre à l'autre
et demeure fidèle étranger
de l'inadvenu
de l'impensé

Il y a quelqu'un dans le songe de l'arbre
qui s'en est allé puiser l'eau des mondes
l'encre des vallées
sans dire ni pourquoi ni pour qui
s'en est allé au matin des Genèses
tendre les mains
creuser les paumes
sous le réservoir céleste
et le bonheur inconsolé

lui Hélène Dorion

Cineva în pădure
nu încetează
să se destrame
şi înapoi să se adune
vreme de atîtea zăpezi trecute
atîtea zbuciumări şi murmure

cineva care trece de la un copac la altul
şi rămîne fidel înstrăinat
al neîntîmplatului
al negînditului

În visul copacului cineva
s-a dus să scoată apa lumilor din adîncuri
cerneala văilor
fără să spună nici pentru ce nici pentru cine
s-a dus în dimineaţa Facerilor
să întindă mîinile
să ţină palmele căuş
sub rezervorul cerului
şi fericirea nemîngîiată

LiterNet.ro

Avouer son visage au ventre de la pierre.
Prendre le pouls de l'univers.
L'entendre battre à contre-sang.

Să îţi destăinui chipul în faţa pîntecului unei pietre.
Nemărginirii să-i iei pulsul.
Să îl auzi cum bate împotriva sîngelui.

LiterNet.ro

Lande bleue
où s’écorchent le jour
et les abois des chiens

Les arbres s’offrent au combat
Et la paix s’écrit sur les pierres

Stepă albăstruie
unde pătimesc ziua
şi urletele cîinilor

Copacii se jetfesc în luptă
Pe pietre se înscrie liniştea

LiterNet.ro

J’écoute le même oiseau siffler le même air
sur le même arbre du même jardin.

Qu’est-ce qui, en moi, a changé ?

Ascult aceeaşi pasăre cum ciripeşte acelaşi cîntec
în acelaşi copac din aceeaşi grădină

În mine – ce s-a schimbat ?

LiterNet.ro

Ils voulaient sortir de la caverne :
Peurs et joies se mêlaient.

Quitter le feu ?
Laisser le pain ?
Oseraient-ils ?
Dehors la lumière parle fort
et les arbres menacent.

Au seuil, une brise délia leur crainte.

Din peşteră vroiau să iasă :
temeri şi bucurii năvăleau.

Să părăseşti focul ?
Să laşi bucata de pîine?
Îndrăzni-vor ?
Afară, lumina vorbeşte cu glas tare,
copacii urlă ameniţări.

În prag, o boare i-a dezlegat de frică.

LiterNet.ro

La pluie n’arrive pas à laver ton visage

Ton cœur bat dans celui de l’arbre
Tu n’oublies pas ton origine

Livrée à l’orage tu t’englues
et noues des lumières violentes
en des contrées perdues

Tu écoutes Dieu marcher sur le silence
et tes mains ne savent plus quoi dire

Ploaia nu ajunge să-ţi spele chipul

Inima-ţi bate în inima unui copac
Nu dai uitării locul de unde ai plecat

Vîndut furtunii, te afunzi
şi înnozi crîncene lumini
peste ţinuturi neumblate

Pe Domnul îl auzi călcînd tăcerea
iar ale tale mîini nu ştiu ce să mai spună

LiterNet.ro

Le bonheur lèche ses plaies

Qui l'absoudra ?

Le strabisme du monde
est proportionnel à la surdité

Pourtant quelqu'un
à l'intérieur de nous
frappe à la porte

Fericirea îşi linge rănile

Cine o va ierta ?

Strabismul lumii
este proporţional surdităţii ei

Cineva totuşi
în adîncurile noastre
bate la uşă

LiterNet.ro

Te souviens-tu ?

Nous n'avions pas encore souffert.
Avions-nous déjà vécu ?

Quel geste convenait
à l'usure des soirs ?

Quelle phrase coudre
à l'orée du néant ?

Au centre un cœur battait
le lait perdu des jours.

Îţi aduci aminte ?

Nu suferisem încă.
Trăisem deja, oare ?

Ce gest se potrivea
cu oboselea serilor ?

Ce frază de cusut
pe muchia nefiinţei ?

În mijloc, o inimă bătea
laptele risipit al zilelor.

LiterNet.ro

Un soir, nous glisserons dans l’abstrait,
le fluide, le végétal, le vénéneux.
Et l’or s’accomplira dans la nuit de nos bouches.

Într-o seară, vom luneca în abstract,
în curgător, în vegetal, otrăvitor.
Iar aurul se va împlini în noaptea gurilor noastre.

LiterNet.ro

Danse,
dans le vague et l’oblitéré,
l’obscur désir qui devient
transes.

Prin vag şi pecetluit
dansează
întunecata patimă ce în transă
se preschimbă.

LiterNet.ro

L’arc du désir ouvert
étreint le vide où tu n’es plus

L’arc du désir fermé
serre en sa nef tous les plaisirs perdus

Arcul dorinţei deschis
încinge golul în care nu mai eşti

Arcul dorinţei închis
în corabia sa prinde toate plăcerile stinse

LiterNet.ro

Le soir dévêt le corps des femmes
Jusqu'à révéler leur âme
leur sourire enfermé dedans
Un rêve habillé pend au cintre
Des lèvres parlent dans l'ombre
Des mains glissent des murs
et se nouent aux chevilles du désir
tandis que le soir désinvite
les épines du jour

Seara dezvăluie trupul femeilor
Pînă ce le arată duhul
surîsul închis înăuntru
Un vis înveşmîntat atîrnă pe umeraş
Buzele glăsuiesc în umbră
Din ziduri mîinile alunecă
se prind de gleznele dorinţei
iar seara izgoneşte
spinii zilei

LiterNet.ro

à Jean Joubert

Si elle touche du front la hauteur du jour,
un ange tombe sur sa main,
frôle sa joue, écarte une mèche de cheveux,
apaise une ride où s'écrivait la mort.

Si elle touche du front le vert de la nuit,
le vent écaille les chemins
où sont rangés les doutes
comme des Alyscamps.

Si elle touche du front le bleu de l'ombre,
les gisants se redressent,
ceux qui, frappés d'oubli,
dormaient encore parmi les ronces,
et leurs lèvres disjointes
parlent bas à nos seuils.

Si elle touche du front la brume de neige,
la voilà qui prend eau et feu,
s'accoude aux pierres sans effroi
et parle à voix très nue,
de la petite mort, en elle, métamorphosée.

lui Jean Joubert

Dacă atinge cu fruntea înălţimea zilei,
un înger îi cade peste mînă,
obrazul îi mîngîie, dă la o parte o şuviţă de păr,
un rid alină, în care se cuibărise moartea.

Dacă atinge cu fruntea verdele nopţii,
vîntul despleteşte drumurile
unde stau adunate îndoieli
precum în Alyscamps mormintele.

Dacă atinge cu fruntea albastrul umbrei,
gisanţii se ridică,
ei, cei ce, răpuşi de uitare,
mai dormeau încă printre mărăcini,
iar buzele lor întredeschise
vorbesc în şoaptă către pragurile noastre.

Dacă atinge cu fruntea bruma de nea,
ia dintr-o dată foc şi apă,
se sprijină de pietre fără teamă
şi cu glas limpede vorbeşte
despre moartea măruntă, înlăuntrul ei schimbată.

LiterNet.ro

La beauté s’avança,
les yeux bandés
par la douleur.

La ochi legată
de durere,
frumuseţea păşi înainte.

LiterNet.ro

Comme une flamme
j'aboutis à la cendre
miroir éteint de ce qui fut

Il pleut de l'anonyme en nous

(1991 – 1995)

Asemeni unei flăcări
mă poticnesc în cenuşă
oglindă stinsă de ceea ce a fost cîndva

Plouă cu anonimi în noi

(1991 – 1995)

LiterNet.ro

POSTFACE

de Luiza Palanciuc

Dans le creux de la paume, le bonheur tremblant

Lorsque le bonheur arrive à refaire le chemin de retour, vers la vacance du blanc immaculé, lorsqu'il tremble dans le creux de la paume : le bonheur inconsolé est semblable à une torche – guide dans la traversée de l'horizon de la nuit, commencement et fin du voyage.

« Qui reste derrière soi quand le chemin bascule ? »

Cette question porte l'écho de la syllabe initiale, de la « douleur d'être soi ». La poésie de Libert dit qu'il suffit que l'obscur se reflète de l'intérieur pour que la lumière soit, pour faire place à la transfiguration ; c'est d'un pèlerinage dont il s'agit là, des manières d'apprendre la leçon de la nuit et de la mort.

Dans un certain sens, le *bonheur inconsolé* est une articulation du mouvement du solaire vers le sombre, vers l'endroit où « la lumière s'affaisse » et le « bonheur lèche ses plaies ». Une écriture déambulatoire, dans le même temps, car le mouvement se répète et organise l'intérieur du texte.

C'est une nouvelle forme d'énonciation du principe du *movere*, qui, en lui-même, dit la dynamique, écoulement ou enchaînement, du mot écrit. Le poème devient ainsi un espace qui se laisse parcourir, qui véhicule une voix, est *poiesis*, l'acte même de l'écriture, genèse et ontogenèse de la connaissance.

POSTFAŢA

de Luiza Palanciuc

În căuşul palmei, fericirea tremurînd

Cînd fericirea ajunge să refacă drumul înapoi, către vacuitatea albului imaculat, cînd tremură în căuşul palmei : fericirea nemîngîiată este asemeni unei torţe – călăuză în traversarea orizontului nopţii, început şi sfîrşit de călătorie.

„Cine-ţi rămîne în urmă cînd drumul se clatină ?“

Întrebarea aceasta are ecoul silabei iniţiale, al „durerii de a fi tu însuţi“. Poezia lui Libert spune că este de ajuns ca întunericul să se oglindească din interior pentru ca lumina să apară, să lase loc transfigurării ; despre acest pelerinaj este vorba aici, şi despre cum să înveţi lecţia nopţii şi a morţii.

Într-un anume sens, *fericirea nemîngîiată* este o articulaţie a mişcării dinspre solar înspre obscur, spre locul „unde lumina se prăbuşeşte“, iar „fericirea îşi linge rănile“. O scriere deambulatorie, totodată, căci mişcarea se repetă şi organizează interiorul textului.

Este un mod nou de a formula principiul lui *movere*, care, în el însuşi, spune dinamica, scurgere sau înlănţuire, a cuvîntului scris. Poemul devine astfel un spaţiu care se lasă parcurs, care vehiculează o voce, este *poiesis*, actul însuşi al scrierii, geneză şi ontogeneză a cunoaşterii.

LiterNet.ro

Mais il arrive que, dans cet espace, le moi soit incertain, hésitant dans sa propre diction, car il ne se fixe pas dans une seule forme, mais il est destiné aux emprunts, éruptions, errements en tous genres :

« pourtant quelqu'un
à l'intérieur de nous
frappe à la porte ».

Que disent ces métamorphoses sinon le chemin intérieur, un temps de « fureurs et de murmures», lorsque «le noir nous rétrécit » ?

Quelque chose palpite ici, nous regarde et échappe au regard, au même instant ; quelque chose qui s'ajoute, s'étend, se renverse sur les habits du monde, laissant s'entrevoir les signes d'une altérité radicale – un corps étranger, une intrusion, un point de faiblesse, qui fait place à la dislocation, à la terre « épelée aux vents des alphabets ». Ceci est le lieu de l'écriture ; et Libert le ressent comme un sentier vers l'inconnu, qui se glisse entre les pages, jaillit lorsque l'on ne s'y attend plus.

Le poème ne saurait émerger ailleurs qu'à cet endroit où les traces sont creusées, par une entaille ou une déchirure. « Lame bleue du poème à glisser sous la peau » – dit Libert, et nous voyons comment le poème devient l'espace de la vie, mais de la mort aussi, de la contemplation active – *cum-templari*, où les termes restent ouverts à jamais :

« Que sais-tu de ce poème qui vient,
révélé à lui-même en une ascèse douce ? »

Dar se întîmplă ca, în acest spaţiu, eul să fie nesigur de propria lui enunţare, căci nu se fixează într-o singură formă, ci este destinat împrumuturilor, fermentărilor, înstrăinărilor de tot felul :

„cineva totuşi
în adîncurile noastre
bate la uşă".

Ce spun aceste metamorfoze dacă nu drumul interior, vremea unor „zbuciumări şi murmure", cînd „ne împuţinează întunericul" ?

Ceva palpită aici, ne priveşte şi scapă privirii, în acelaşi timp ; ceva care se adaugă, se întinde, se prelinge peste haina lumii, lăsînd să se întrevadă semnele unei alterităţi radicale – un corp străin, o intruziune, un punct al slăbiciunii, ce face loc dislocării, pămîntului „jupuit în vînturi de alfabet". Este locul scrierii ; iar Libert îl consideră drum către necunoscut, care se strecoară între pagini, iese la iveală cînd te aştepţi mai puţin.

Poemul nu poate ţîşni decît din ceea ce sapă urme, printr-o străpungere ori traversare. „Tăiş albastru al poemului, pe sub piele, de strecurat" – spune Libert, şi vedem cum poemul devine spaţiu al vieţii, dar şi al morţii, al contemplării active – *cum-templari*, în care termenii rămîn pentru totdeauna deschişi :

„Ce ştii despre poemul acesta ce vine,
singur ieşindu-şi la iveală într-o netulburată
sihăstrie ?"

LiterNet.ro

Sans doute, *Contemplari, et contemplata aliis tradere*, disait-on autrefois. En poésie, cela signifie que le geste de l'écriture ne se réduit pas à une simple production d'« objets », mais entraîne avec lui celui qui écrit, comme celui qui lit, au-delà de la matérialité même des mots ; cela signifie aussi que le poème peut parfois être la présence d'une absence – *ab-sens* : sens qui se grave, qui reconnaît une trace, en partant de laquelle un certain ordre verbal et temporel devient possible.

L'expérience poétique signifie, en d'autres mots, accueillir, aller au devant de,

« nulle fuite,
mais passage
et permanence. »

Passage – car le lecteur se soumet au texte (au sens littéral du mot – *sub-jicere*), comme on se soumet à une épreuve – avec son envoûtement, contrainte ou désillusion ; mais aussi *permanence*, par ce que le poème découpe dans le monde et fait ressortir. Le poème est alors la trace de cette entaille, dans la chair vive quelquefois. Il porte avec lui des formes insolites, des silences qu'il faut savoir déchiffrer entre les lignes ; quelque chose qui résonne autrement, si étrangement parfois, que rien ne saurait empêcher l'engourdissement ou la chute entre les mots de celui qui s'y introduit.

Desigur, *Contemplari, et contemplata aliis tradere*, se spunea odinioară. În poezie, aceasta înseamnă că gestul scrierii nu se reduce la o simplă producere de „obiecte", ci trage după sine pe cel ce scrie, ca şi pe cel ce citeşte, dincolo de materialitatea însăşi a cuvintelor; mai înseamnă şi că poemul poate fi prezenţa unei absenţe – *ab-sens* : sens care se imprimă, care recunoaşte o urmă, de la care plecînd o anumită ordine verbală şi temporală devine posibilă.

Experienţa poetică este, cu alte cuvinte, ieşirea în întîmpinare,

„nu fugă,
ci trecere
şi neclintire."

Trecere – căci cititorul se supune textului (în sensul literal – *sub-jicere*), cum te supui unei probe – cu farmecul, constrîngerea ori deziluzia acesteia ; dar şi *neclintire*, prin ceea ce poemul decupează din lume şi scoate înainte. Poemul este atunci urma acestei rupturi, uneori tăiere în carne vie ; poartă cu el forme ciudate, tăceri pe care trebuie să ştii să le descifrezi printre rînduri ; ceva ce răsună altfel, într-atît de străin uneori, încît nimic nu poate împiedica rămînerea pe loc ori căderea între cuvinte a celui ce intră în ele.

LiterNet.ro

Le poème est « fer de lance jeté contre l'oubli », borne de la mémoire – qui mesure, telles les bornes kilométriques l'espace, l'altérité radicale du *monde comme monde* ; il est

« fenêtre
qui ne s'ouvre qu'à l'aveugle »,

l'acte pur de la vision, qui superpose l'image mnésique et l'image sensible. *Cum*-mémoration, pour ainsi dire, donc mémoire vous liant aux autres, lorsque l'expérience poétique devient expérience mnésique.

Le bonheur inconsolé dit, finalement, la mémoire sensible où l'on ne peut rentrer qu'au prix d'un déplacement, d'un déséquilibre du corps vers quelque chose qui n'est pas du passé, mais passage, proximité et distance à la fois, le lieu de l'éloignement, mais aussi le lieu du rapprochement, la mise ensemble, dans un même univers mnésique, de l'émotion : ***co-motion***.

Poemul este „vîrf de lance aruncat înspre uitare", bornă a memoriei – care măsoară, precum bornele kilometrice spaţiul, alteritatea radicală a *lumii ca lume* ; este

„fereastră
ce numai orbului i se se deschide",

este actul pur al viziunii, ce suprapune imaginea mnezică şi imaginea sensibilă. *Cum*-memorare, aşadar, memoria care te leagă de ceilalţi, cînd experienţa poetică devine experienţă mnezică.

Fericirea nemîngîiată spune, pînă la urmă, memoria sensibilă în care nu poţi pătrunde decît cu preţul unei deplasări, al unui dezechilibru al corpului către ceva ce nu este trecut, ci trecere, proximitate şi distanţă în acelaşi timp, locul îndepărtării, dar şi al apropierii, punerea împreună, într-un acelaşi univers mnesic, a emoţiei : ***co-moţie***.

LiterNet.ro

Collection PONTIS

Écrire pour passer de l'autre côté, pour que chaque mot puisse respirer au-dessus d'un gouffre et qu'il donne envie de quitter à jamais ses habitudes. Écrire pour entendre la mesure même du sombre, du clair-obscur, devenue guide dans l'oubli des issues. Il fallait une collection pour montrer ces écritures qui s'offrent à mesure qu'elles avancent, qui disent le monde et ses rythmes dans une scansion sans faille, portées par l'inquiétude, qui osent aussi raconter ce moment où l'on sort de soi, où, par la seule grâce des mots, précisément, on se meut vers les autres.

Pontis voudrait rendre ces bruits de langues, ces rochers qui, souvent, s'entrechoquent dans le palais, que l'on appelle plus couramment *lyrisme*. *Pontis* refait la respiration retournée vers soi-même et portée encore plus loin, sur le billot des mots, entre les murs, frontières, les étreintes d'ennui, vies articulées sur une présence devenue frénétique : ainsi, le poème choisit-il ici un autre présent, celui qui suinte parfois les douleurs, qui cherche l'ailleurs de ses ailes, tous verbes tendus. Appendices des corps blessés, ces passerelles se déploient d'une langue à l'autre, sans autre suspension que la peur du vide, du recul, du renvoi. Ce sont des œillades par-dessus le siècle ; sauts en avant, ensuite lévitation de la respiration, ce qui vrille, chavire des fois, entre les mains du traducteur.

Colecţia PONTIS

Să scrii pentru a trece dincolo, pentru ca fiecare cuvînt să-şi afle suflul deasupra prăpastiei şi pentru a-ţi lăsa la o parte, fără strîngeri de inimă, obişnuinţele. Să scrii pentru a prinde măsura însăşi a întunecatului, a nepătrunsului, ajunsă călăuză în uitarea ieşirilor. Era nevoie de o colecţie pentru a scoate la iveală aceste scrieri ce ştiu să se dăruiască pe măsură ce înaintează, ce spun lumea şi ritmurile ei într-o scandare fără de cusur, purtate, cum sînt, de nelinişte, ce îndrăznesc şi să arate clipa în care ieşi din tine, în care, numai prin harul cuvintelor, te îndrepţi către celălalt.

Pontis ar vrea să restituie zgomotele unor limbi, al unor stînci ce se ciocnesc adesea în cerul gurii, şi pe care le numim mai curînd *lirism*. *Pontis* reface respiraţia reîntoarsă în sine şi dusă mai departe, peste întinderea glasurilor, între pereţi, frontiere, înlănţuiri de amărăciuni, vieţi închegate într-o arătare devenită frenetică : astfel, poemul caută aici un alt prezent, cel ce picură uneori întristări, ce bate dincolo de aripi, cu toate verbele desfăşurate. Apendice de trupuri rănite, aceste pasarele se desfac de la o limbă către alta, fără vreo altă suspensie decît teama de vid, de mişcarea înapoi, de înlăturare. Sînt aruncări de privire peste veac ; salturi înainte, plutirea suflului mai apoi, ceea ce se învîrte, se pierde cîteodată în mîinile tălmaciului.

LiterNet.ro

Il vous faut entendre l'appel du naufragé, le fouet dans la bouche des convives. Il y a là des silences qui crient, des puits de vacuité, des flots qui se laissent engloutir.

Pontis dit l'impalpable passage et, à travers lui, quelque chose qui est éprouvé : un écho, un reflet, un secret – effets de réel, toujours, mais qui s'ouvrent à l'infinie latence, la débordant ; l'éblouissement de l'illimité : lorsque l'on voit sans regarder, l'on entend sans écouter, l'on parle sans dire mot.

Systole – diastole, dehors – dedans, *opera pontis* : il y a là une (entre)vision troublante, une enfilade de miroirs, l'entier du temps et de l'espace en une expérience poétique. Il s'agit à chaque instant d'une énergie proprement langagière portant le texte, se prolongeant jusqu'à ce que le regard du poète nous devienne insoutenable.

Et parce que de l'autre côté du miroir les morts tourbillonnent les vivants, parce qu'il y a des vertiges, des trajets simples ou allers et retours, parce qu'il y a des labyrinthes et des lignes droites, des pages blanches et des pages noircies, advienne le poème pour qu'un autre être puisse l'inspirer, puisse l'expirer, puisse dire :

Connais-toi toi-même et oublie-toi quelquefois.

Luiza Palanciuc

Trebuie atunci să auzi strigătul naufragiatului, biciul în gura celor poftiţi la masă. Sînt tăceri care urlă, fîntîni de zădărnicie, valuri care se lasă împinse.

Pontis spune impalpabila trecere şi, prin ea, ceva ce este resimţit : un ecou, o oglindire, o taină – efecte ale realului, întotdeauna, dar care se deschid către nesfîrşita aşteptare, dincolo de ea trecînd ; uimirea în faţa veşnicului : cînd vezi fără să priveşti, cînd auzi fără să asculţi, cînd vorbeşti fără să scoţi un cuvînt.

Sistolă – diastolă, înăuntru – afară, *opera pontis* : o (între)vedenie tulburătoare aici, o înşiruire de oglinzi, întregul timpului şi al spaţiului într-o experienţă poetică. Este, în fiecare clipă, o energie care ţine doar de limbaj, ducînd după sine textul, prelungindu-se pînă ce privirea poetului nu mai poate fi înfruntată.

Şi cum, de partea cealaltă a oglinzii, morţii îi frămîntă pe cei vii, cum sînt vîrtejuri, drumuri simple ori dus-întors, cum există labirinturi şi linii drepte, pagini albe şi pagini înnegrite, să vină, aşadar, pe lume poemul, pentru ca o altă fiinţă să poată să-l inspire, să-l expire, să spună :

Cunoaşte-te pe tine însuţi şi uită-te din cînd în cînd.

Luiza Palanciuc

LiterNet.ro